

EL CINEMA A TORÀ

Història
i protagonistes

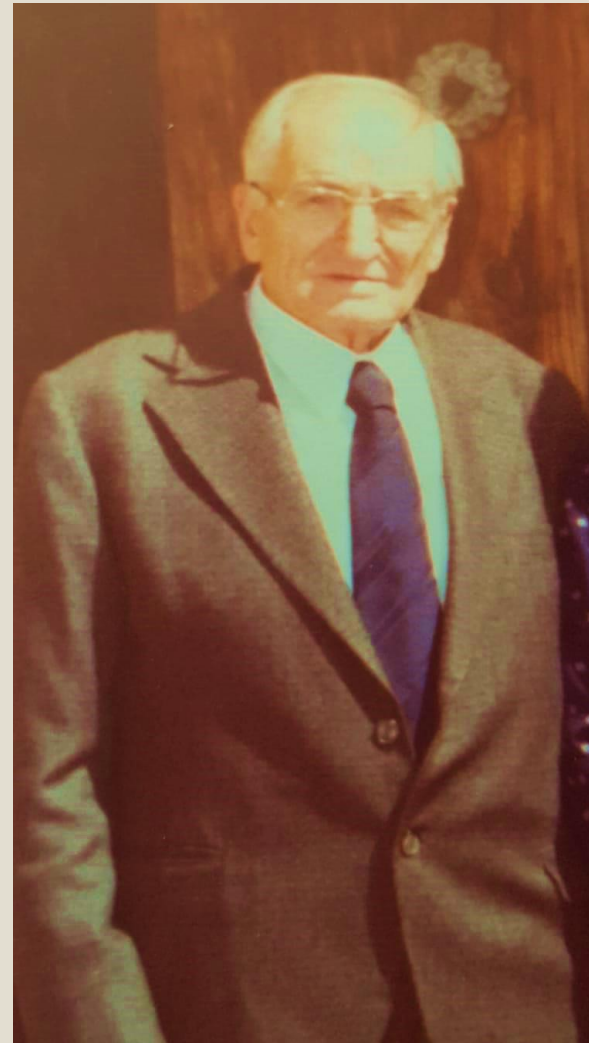
Com a introducció

- El 1940, en Ton Tomàs compra i posa en funcionament el “Salón Recreo”, per a cinema i espectacles
- El 1945, en Ton Padullés construeix el Cinema Glòria. Ja hi ha dos locals d'oci a Torà!
- El 1959, la sala de l'antic Centre Catòlic, a Cal Canuto, es converteix provisionalment en cinema.
- El 1960, el que havia estat Cinema Glòria passa a ser el Casal Parroquial: cinema, teatre i espectacles infantils.
- Cinema al carrer amb Abdon Santesmases

El *Salón Recreo*, obra d'un emprenedor: Antoni Tomàs Garriga



Continuada per el seu
gendre,
Miquel Vilaseca Padulles
i la seva neta,
Neus Vilaseca Tomàs



Salón Recreo.

La compra

Antoni Tomàs, (el Ton del Pep del Roig) fill de Cal Fani, després de la guerra deixa la seva professió de taxista a Barcelona i compra a Torà l'edifici de l'Hostal, on la família Vilamú (de Cal Generós) hi regenta un cafè i un hostal i hi té fàbrica de rajoles en societat amb el Joloch.

Ja hi havia allí un local on als anys 20-30 hi feien ball amb un "organillo"

Saldoni Vilamú (Generós)

Fonda LA TORANESA
Comerç de vins
Mongetes i patates de la Seu

Plaça del Vall, 44 - Telèfon 2 - TORÀ

LA MODERNA

FÀBRICA DE MOSAICS
GRANET I PEDRA ARTIFICIAL
Rocalla, S. A., Barcelona

AGENT VENEDOR:
SALDONI VILAMÚ
Plaça del Vall, 44 - Telèfon 2
T O R À

Anunci del 1933



canvis, obres, compres..

Progressivament el va transformant fins a convertir-lo en un dels millors de la comarca (butaques, ampliació, aixecar el sostre, aïllar, il·luminació..)



Els balls de fires i festes majors ja no es fan a l'envelat, sinó que es fan al “Salón Recreo”. Revista, concerts, teatre i evidentment cinema. El Ton s'ha convertit en tot un empresari de l'espectacle.

Salón Recreo.

NO-DO y un documental

Del Cuplé al Tango

OUSTERLITS

Una película FOX en Cinemascope
y Eastmancolor con un extraordina-
rio reparto:

ORSON WELLES - MARTINE CAROL

JEAN MARAIS - LESLIA CARON

GEORGES MARCHAL - MECHEL SIMON

La película OUSTERLITS no es un
tema histórico; es la historia misma
convertida en imágenes cinemato-
gráficas.

Torá, diciembre de 1961

Domingo, día 17 - Tarde, a las 5'30



Noies al "palco" un dia de ball





el cinema

Als inicis, el CINEMA venia a fer-lo un senyor de Barcelona, que portava la seva pròpia màquina i “tirava” la pel·lícula. Li deien el “cinàire”. Però aviat el Ton va comprar màquina pròpia i va buscar “operadors” de cinema. Actualitzava el material sovint.



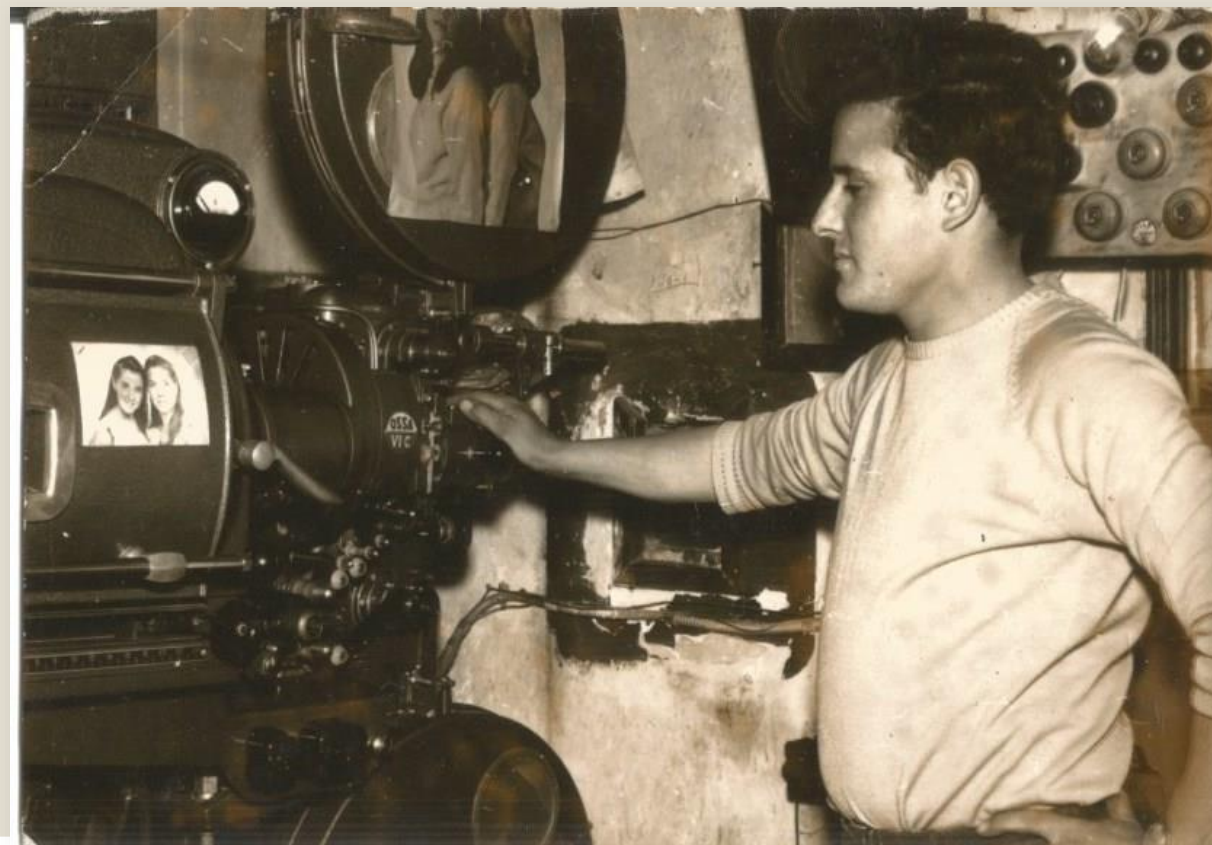
Salón Recreo.

els operadors de la cabina de projecció

◦ Pere Molins



◦ Josep Querol

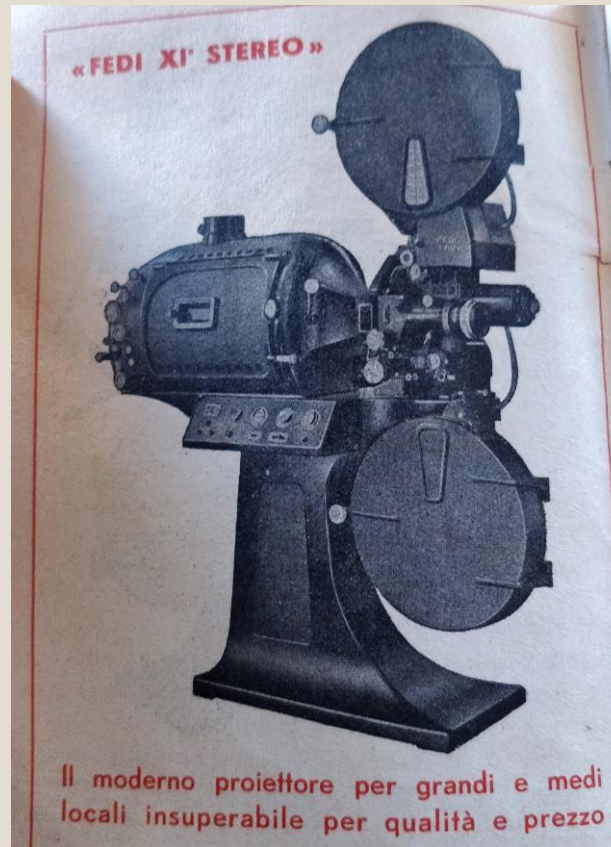


Salón Recreo.

els operadors de la cabina de projecció

- Josep Sunyer

- Antoni Vilaseca





els operadors de la cabina

de projecció, per ordre cronològic

- **FELIP PALOU**, de Cal Palou
- **JOAN VILÀ**, de Cal Roig (li deien el Roget)
- **PERE MOLINS**, de Cal Clavellà
- **L' "esquilet"** de Biosca
- **JOSEP SUNYER** de Cal Pelegrí
- **JOSEP QUEROL**
- **ANTONI VILASECA**, de Cal Pep del Roig, net del Ton Tomàs.
- **RAMON SANTESMASES**, de Cal Sileta. L'ajudaven Joan Miquel Puig, Francesc Viles, Carles Lacruz



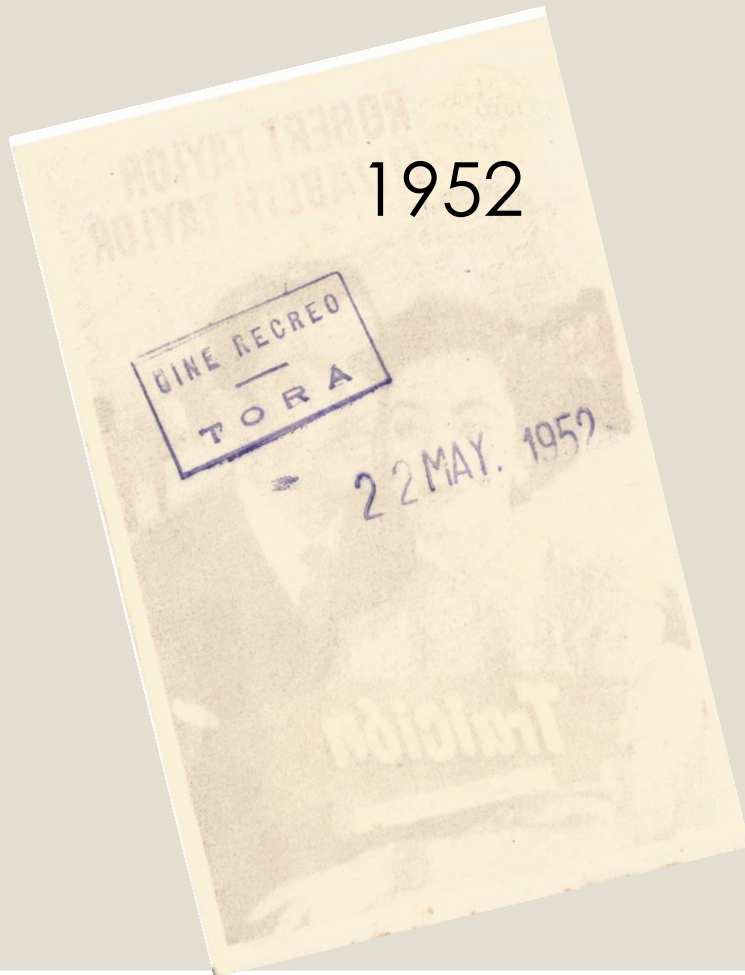
Qui més hi treballa?

Porters, netejadores, cantina, venedores de llaminadures...

- El Pep de Cal Regalat agafava les entrades i feia de porter (havia estat mosso d'esquadra abans de la guerra)
- Altres porters: El Manel del Prim, Gil Querol
- La Roseta de Ca l'Andreu i la Sra. López (la Mustafana) venien llaminadures
- Els de Cal Meix portaven la cantina de dins el local i el Cafè la Toranesa



Algunes pelis



Algunes pelis

1953

CINE RECREO
TORA

27 DIC. 1953



Una producción de
ALFRED HITCHCOCK



MARNIE
LA LADRONA

PROTAGONIZADA POR

TIPPI HEDREN
SEAN CONNERY

CO-PROTAGONIZADA POR

DIANE BAKER
MARTIN GABEL

TECNICOLOR

Guión de

JAY PRESSON ALLEN

Producido por

WINSTON GRAHAM

Dirigido por

ALFRED HITCHCOCK

DISTRIBUIDA POR UNIVERSAL FILMS ESPAÑOLA, S. A.

SALON RECREO - TORA

Día 28, tarde, a las 5

Extraordinario programa de cine

LA PEQUEÑA B. B.

*Una divertida película interpretada por
Brigitte Bardot*

091 POLICIA AL HABLA

y
el emocionante film

MARNIE
LA LADRONA

*¿Un misterio? ¿Un drama policiaco? ¿Un
ídolo? ¿La historia de una ladrona? ¿Un
milagro de amor?*

Sí, es todo eso y mucho más



evolució

Durant els anys 50-70 va ser el pol d'atracció de la Vall del Llobregós. Hi havien arribat a fer:

- **2 pel·lícules el dissabte nit i 2 el diumenge a la tarda, sessió de ball al vespre i cinema a la nit**
- **Concerts i espectacles com els d'Antonio Machin, Salomé, la Maña, Orquestra Maravella i altres**
- **A començaments dels 80, els cinemes a tot arreu van anar perdent públic, substituïts per televisió, vídeo, grans sales comercials..... La facilitat de moviment que els automòbils donaven a la gent dels pobles, restava protagonisme a les sales locals.**
- **El Salón Recreo va tancar portes el 1987**

Cinema Glòria.

**Obra d'un altre
emprenedor:
Antoni Padullés
(Ton del Colomo)**



Cinema Glòria

El Ton va donar el nom de la seva esposa, la Glòria Badia, al seu flamant local.

La Glòria hi va treballar fent una mica de tot i sobretot venent-hi llaminadures

Desconeixem qui hi feia d'operador

Hi feien cinema, predominantment programacions infantils. També espectacles de putxinel·lis.



Cinema Glòria

adornado con deslumbrante magnificencia y esplendor.

En el Cine Gloria: Gran función de Títeres y Puchinelis
alternando con excelentes películas aptas para menores.

A LAS 23: Frente a la Casa Ayuntamiento y en obsequio al mismo
Tradicional serenata

Seguidamente, en el SALON RECREO
LUCIDO BAILE DE NOCHE
Derroche de luz. Inauditos bailarines. Ostentación de lujo.

En el Cine Gloria **MARAVILLOSO PROGRAMA DE CINE**

D I A 2:

"CINE GLORIA"

Días 1 y 2 de Septiembre - Tarde, a las 8 y Noche, a las 11:

La Sala Mozart de Barcelona presenta

TRA-LA-LA. Super-espectáculo para niños de cuatro a ochenta años, con

Li-Ho-Chang. El Príncipe de Oriente, en su maravillosa revista mágica "UNA NOCHE EN EL PALACIO ENCANTADO DE PEKIN". Lo que nunca creyó soñar, podrá verlo realizado por este interesante mago moderno.

Terri. Humorista aristocrático. Mil palabras, mil chistes. El cómico más cómico de todos los cómicos.

La gran novedad: "JAIMITO NO QUIERE IR A LA ESCUELA" = "PINOCHO Y EL PATO DONALD". Ventriloquía cinematográfica. = "UN PROCESO ACCIDENTADO". Gracioso acto de humor.

Profesor Roma. El as de la risa, con sus graciosos MUÑECOS PARLANTES. El profesor Roma, entre sus múltiples novedades, presentará su gran creación: LOS MUÑECOS BAILARINES.

Espectáculo plétórico de humor, gracia, lujo y dinamismo.

Algo que recordará siempre.

No deje de ver Tra-La-La. El super-espectáculo para todos los gustos.

Cambio completo de programa en todas las sesiones.
Un arsenal de chistes y parodias. Risa asegurada.

Vd. verá TRA-LA-LA.

Ellos' verán TRA-LA-LA.

Todos verán TRA-LA-LA.



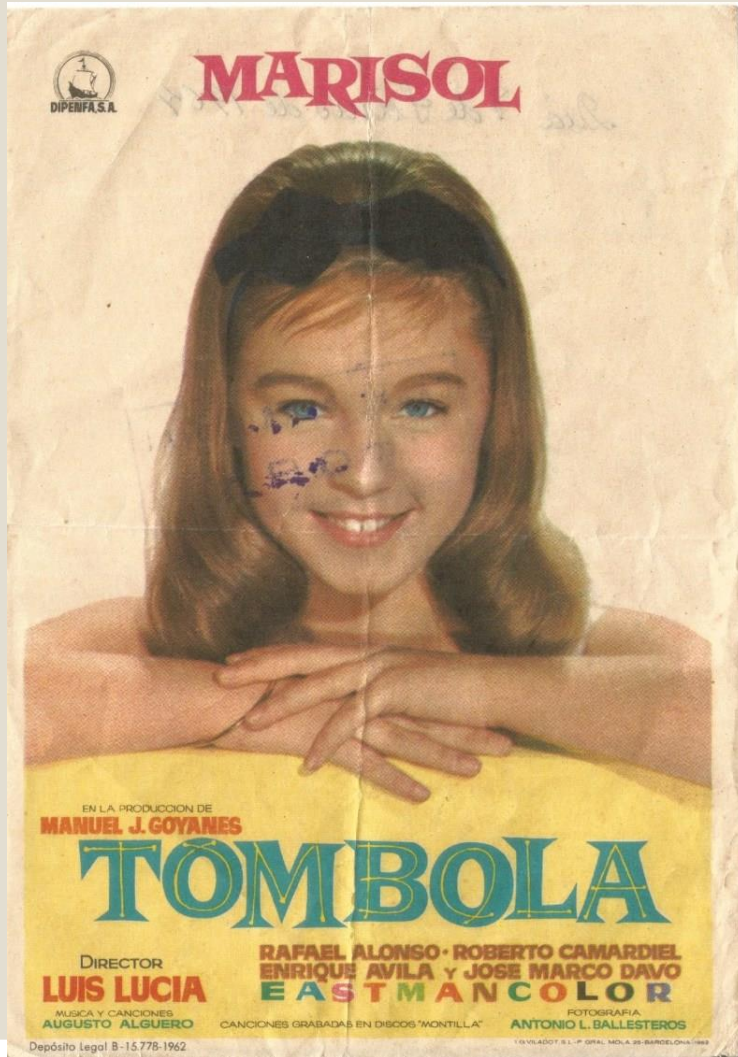
Cinema Glòria, pacte de cavallers

Dos locals de cinema i teatre no donaven prou rendiment per a un poble de màxim 1500 habitants i la seva comarca natural.

A finals dels 50 els dos Tons (Colomo i Pep del Roig) van fer un pacte: El Cinema Glòria tancava portes i al Salón recreo la família Padullés hi tindria de per vida un “palco” preferent i entrada lliure per a tots els actes i espectacles. I així va ser.



Casal parroquial, iniciativa de l'església i alguns pares de família.





Casal parroquial. Apte per a menors

- **Al Salón Recreo hi feien pel lícules de tot tipus que havien passat els controls i censures de l'època (la guàrdia civil ho vetllava). Quan la pel lícula portava l'etiqueta de “no apta”, no hi deixaven entrar als menors de 18 anys, però sovint s'hi “colaven” els nens.**
- **A finals dels 50, començaments dels 60, alguns pares de família, impulsats pel mossèn, van decidir buscar un lloc per fer cinema apte per a menors.**

El Cinema Glòria es converteix en Casal parroquial.

- **Els pares es van associar, van comprar un projector i el primer any van fer cine en un local del Convent (Cal Canuto) on ja abans de la guerra hi havia hagut el local del Centre Catòlic**
- **Però aviat el bisbat va comprar el que havia estat cine Glòria, convertint-lo en Casal Parroquial, on s'hi feien pel·lícules aptes, pastorets i altres espectacles aptes**



Casal parroquial, teatre i funcions infantils ..

- 1967,
representació
de *Passaport
per a
l'eternitat*.
- Grup de
teatre local



La censura eclesiàstica.

- Hem trobat un full parroquial del 1929 (!) en que el Sr. bisbe fa un judici sobre el cinema, dient que s'ha d'evitar perquè incita a les baixes passions i altres coses terribles (vegeu el full)
- Diuen alguns que el mossèn, a missa, als anys 50, deia si les pel·lícules que es projectaven eren o no eren aptes i aconsellava si s'hi podia anar o no.



Casal parroquial, cinema apte per a menors...amb censura



Casal parroquial, cinema apte per a menors...amb censura

- **Molts recorden que als anys 60, a la porta de l'església hi posaven quines projeccions farien al Casal Parroquial i quina qualificació tenien.**
- **El mossèn visualitzava les pel·lícules abans i li indicava a l'operador on havia de tallar, o simplement, posar la mà davant l'objectiu**



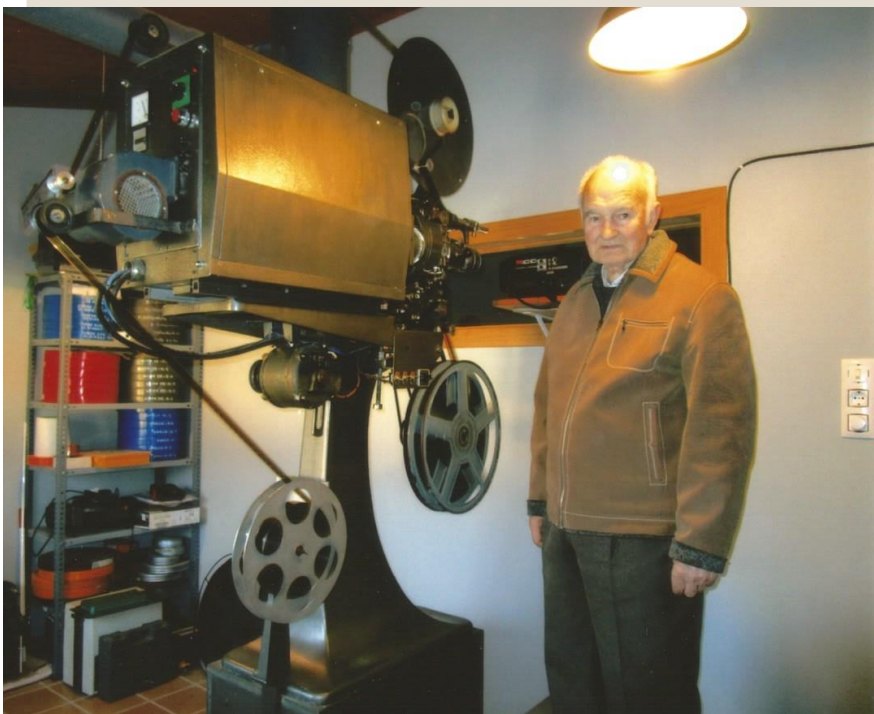
Casal parroquial. Operadors

- El primer va ser el **Pere Molins**, procedent del cinema Recreo.

- **Josep Sunyer**, de Cal Pelegrí ho va ser fins que el Casal va tancar, a començaments dels anys 70, passant a ser operador del Recreo.

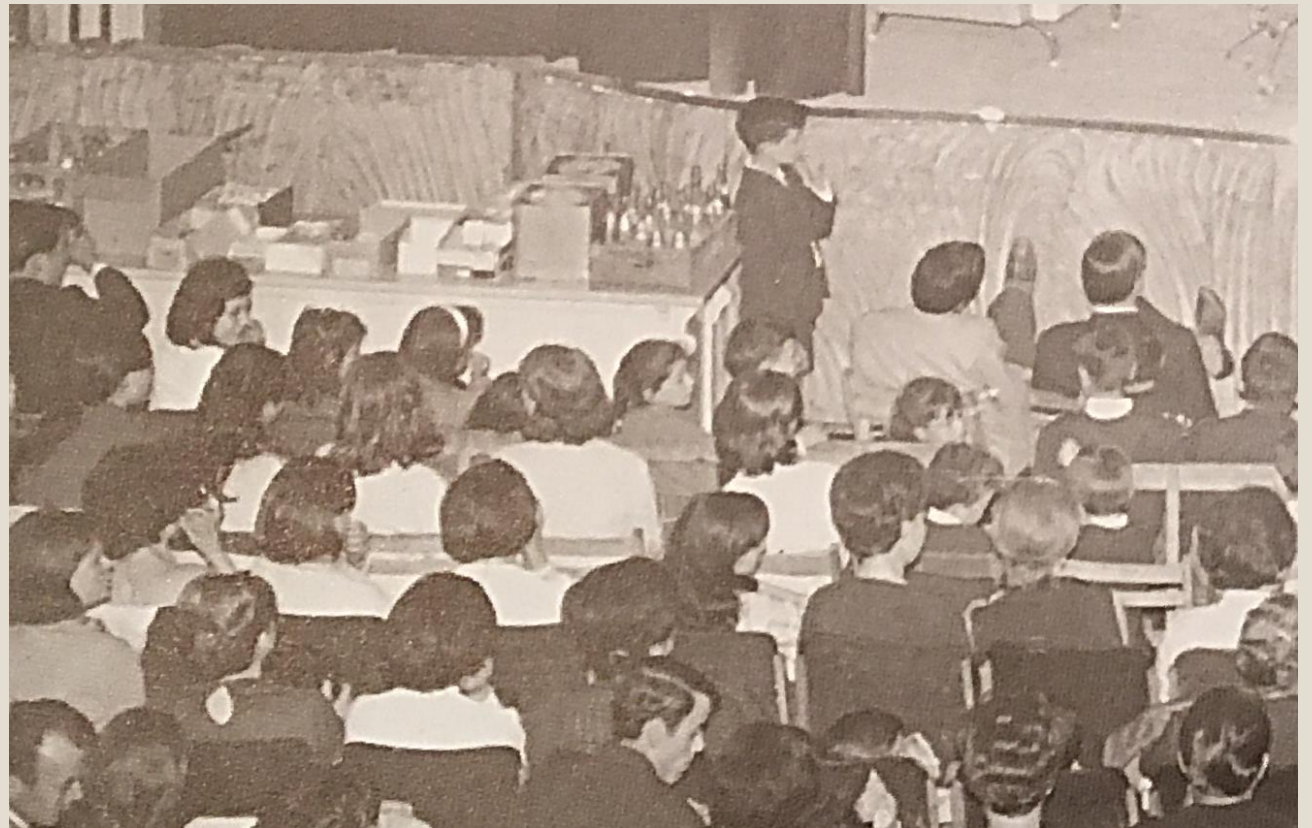
Josep Sunyer i Querol

Torà 1930-2020



Casal parroquial, qui més hi treballa?

- **La Glòria de Cal Colomo** hi venia les llaminadures des d'aquest taulell ubicat sota l'escenari.
- **La Sra. López** venia pipes a l'entrada.



El cinema al carrer, amb Abdon Santesmases.



- **Durant els anys 60 i 70, l'Abdon de Cal Sileta anava pels pobles amb el seu projector portàtil.**
- **Feia cinema al carrer. Sempre pel lícules molt entretingudes i divertides.**
- **A Torà n'havia fet a la placeta de l'Hostal. També havia anat a les escoles.**

AGRAÏMENTS

A Pere Molins, Lola Tomàs, Neus Vilaseca,
Josefina Padullés, Jaume i Palmira Jolonch,
M^a Teresa Pla, Ramon i JM Santesmases i
Ramon Sunyer

Per les seves explicacions i aportacions